

ความรู้และการใช้สิทธิประโยชน์(สิทธิ)จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติ-
ประกันสังคม พ.ศ. 2533 กรณีศึกษาลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง
และขนาดย่อม จังหวัดสมุทรสาคร

**Knowledge and Use OF Employee Benefits (Right) in the Social Security Act 1990
in Case Study of Workers in Small and Middle Industry in Samut Sakorn Province**

อรวรรณ อรุณวิภาส¹⁾ สุเทพ บุญซอ่อน²⁾ สุรงค์ เมรานนท์³⁾
Orawan Arunvipas¹⁾ Suthep Boonsorn²⁾ Surang Meranon³⁾

Abstract

The objective of this study was to study the knowledge, use of the right individual and performance of employee that associated with knowledge and use of the right of employee in small and middle industry. The samples of this study were 426 workers working in the small and middle industry in Samut Sakorn Province. The data were collected by using questionnaires and were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation, Chi-Square, Cramer's V and Biserial Correlation. Stepwise Multiple Regression was used to prove the hypothesis.

The results of the study were as follows :

1. The knowledge of right of employee was at middle criteria, in overall. When classified into 6 circumstances; knowledge of compensation fund, childbearing, physical disability, death, subsidy of child aging and unemployment found that the workers knowledge was at middle criteria. The basis knowledge of employee and knowledge of illness or accident was at high criteria.

2. During the past one year, all employee used their right as insured under illness approximately 50 percentage and used 4-5 times. In the meantime, less than 20 percentage use their rights for childbearing and unemployment, but only 5.2 percentage for physical disability.

3. Individual factors and performance of employee were significantly positive related at .05 level to knowledge of the workers who insure under social security act 1990, namely leadership, health status, female, self-confidence and protection of their right. The risk of accident from work and level of education (grade1-12) was significantly negative related at .05

4. Individual factors and performance of employee were significantly positive related at .05 level to the use of the right from social security act 1990, namely, female, married person, income and need for achievement. Cusiority was significantly negative related at .05

From the results of this study, the social security office of Samut Sakorn should create the knowledge and make more understand in policy guidance of workers in small and middle industry of the social security law . For the example, knowledge about disappearing or decaying of the social security card, giving

1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

2) อาจารย์ ดร. 3) รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

a knowledge about joining fund such as the criterion of calculating the wages of employee (section 33) and the rating of calculating joining fund by preferring (section 39) which has a useful in case of resigned employee include the whole of a social security system that how the useful should be happen to employee or employer for building the social security confidence about illness, death and physical disability etc. The publish relationship should be done by the media in active and passive approach in area and province. The social security office should give the one stop service. The more complicate process, the more negative impression to the social security office will make the nonsuccess policy.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ การใช้สิทธิ ปัจจัยส่วนบุคคล และบุคลิกภาพส่วนบุคคลของผู้ประกันตนที่สัมพันธ์กับความรู้และการใช้สิทธิของลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยคือ ผู้ประกันตนที่ทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 426 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean หรือ \bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation หรือ r_{xy}) ไคสแควร์ (Chi-Square) แครมเมอร์สวี (Cramer's V) และสหสัมพันธ์ไบซีเรียล (Biserial Correlation) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกวิเคราะห์รายด้าน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับกองทุนเงินทดแทน ความรู้เกี่ยวกับกรณีคลอดบุตร ความรู้เกี่ยวกับกรณีทุพพลภาพ ความรู้เกี่ยวกับกรณีเสียชีวิต ความรู้เกี่ยวกับกรณีสงเคราะห์บุตร ความรู้เกี่ยวกับกรณีชราภาพ และความรู้เกี่ยวกับกรณีว่างงาน พบว่า ผู้ประกันตนมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้พื้นฐานของผู้ประกันตน และความรู้เกี่ยวกับกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอยู่ในระดับสูง

2. ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ผู้ประกันตนทุกคนใช้สิทธิประโยชน์กรณีการเจ็บป่วยโดยประมาณร้อยละ 50 ใช้สิทธิ 4 - 5 ครั้ง ในขณะที่มีการใช้สิทธิประโยชน์กรณีการคลอดบุตร กรณีการว่างงานไม่เกินร้อยละ 20 และมีเพียงร้อยละ 5.2 ที่ใช้สิทธิประโยชน์เข้ารับบริการกรณีทุพพลภาพ

3. ปัจจัยส่วนบุคคล และบุคลิกภาพส่วนบุคคลของผู้ประกันตนที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ได้แก่ ภาวะผู้นำ สุขภาพร่างกาย เพศหญิง ความเชื่อมั่นในตนเอง และการพิทักษ์สิทธิของตน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน และระดับการศึกษา (ชั้น ป.1 ถึง ม.6) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิจากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัจจัยส่วนบุคคล และบุคลิกภาพส่วนบุคคลของผู้ประกันตน ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้สิทธิในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ได้แก่ เพศหญิง ผู้ที่สมรสแล้ว รายได้ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการใฝ่รู้ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการใช้สิทธิในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการศึกษาดังกล่าว สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรสาคร ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของแนวทางการปฏิบัติของนายจ้างโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ตามกฎหมายประกันสังคม เช่น ความรู้เกี่ยวกับบัตรประกันสังคมกรณีบัตรประกันสังคมหายหรือชำรุด การให้ความรู้เกี่ยวกับเงินสมทบในเรื่องของเกณฑ์

การคำนวณเงินค่าจ้างลูกจ้าง มาตรา 33 และอัตราการคำนวณเงินสมทบโดยสมัครใจ มาตรา 39 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในกรณีที่ลูกจ้างลาออกจากการงาน รวมทั้งระบบการประกันสังคมว่ามีประโยชน์แก่ลูกจ้าง นายจ้างอย่างไร เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันในเรื่องการเจ็บป่วย เสียชีวิต ทูพพลภาพ เป็นต้น โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ ในหลายด้านจาก สื่อ-โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ และวางแผนการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกทั้งในระดับพื้นที่และระดับจังหวัดอย่างต่อเนื่อง โดยสำนักงานประกันสังคมควรให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค และเข้าใจง่าย เนื่องจากผู้ประกันตน นายจ้าง มีวุฒิระดับการศึกษา แตกต่างกันไป หากวิธีการปฏิบัติที่มีขั้นตอนยุ่งยากในการขอรับบริการมากเท่าใด ความรู้สึกต่อการประกันสังคมจะเกิดขึ้นในทางลบทันที ซึ่งจะส่งผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานประกันสังคม นายจ้าง และผู้ประกันตน ทำให้นโยบายที่สำนักงานประกันสังคมไม่สัมฤทธิ์ผลตามที่ได้ตั้งไว้

บทนำ

สำนักงานประกันสังคม กองนิติการ (2543 : 7) ได้กล่าวถึงที่มาของการประกันสังคมของประเทศไทยที่จัดให้มีขึ้นตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2533 โดยกฎหมายได้กำหนดให้มีผลใช้บังคับกับสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป และได้ขยายผลการใช้บังคับกับสถานประกอบการ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2536 และปัจจุบันกฎหมายได้ขยายผลการใช้บังคับกับสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2545 เป็นต้นไป จากพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 หมวด 2 มาตรา 19 ให้จัดตั้งสำนักงานประกันสังคมขึ้นเมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2533 สำนักงานประกันสังคมได้จัดให้มีกองทุนประกันสังคมขึ้น เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายให้กับผู้ประกันตนได้รับประโยชน์ทดแทน ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิตให้กับผู้ประกันตน เมื่อต้องประสบปัญหาความเดือดร้อนอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน โดยผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคม 7 กรณี คือ กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย กรณีคลอดบุตร กรณีทุพพลภาพ กรณีตาย กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ กรณีว่างงาน โดยในระยะแรกของกฎหมายประกันสังคมกำหนดให้ผู้ประกันตนได้รับประโยชน์ทดแทน 4 กรณี คือ กรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย กรณีคลอดบุตร กรณีทุพพลภาพ และกรณีตาย ต่อมาเมื่อ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2541 สำนักงานประกันสังคมได้ขยายประโยชน์ทดแทน เพิ่มอีก 2 กรณี คือ กรณีสงเคราะห์บุตร และ-

กรณีชราภาพ ส่วนกรณีว่างงาน เริ่มบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป

จากการศึกษาผลงานวิจัยของ หทัยชนก พูลศิริ (2541 : 1-2) เรื่องความรู้ทัศนคติ ของลูกจ้างชั่วคราวกรมคุมประพฤติ ต่อการประกันสังคม โดยศึกษาจากกลุ่มลูกจ้างชั่วคราวกรมคุมประพฤติ ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ประกันตนมีความรู้น้อยในทุกหมวดหมู่ความรู้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการประกันสังคม ขอบเขตการบังคับใช้ เงินสมทบและประโยชน์ทดแทน และมีทัศนคติเชิงลบในเรื่องเงินสมทบที่เก็บแต่ละเดือนมีอัตราสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับในการเข้ารับบริการภายใต้การประกันสังคม แพทย์ใช้เวลาน้อยแทบจะไม่ตามอาการป่วยเลย-การบริการค่าคลอดบุตรล่าช้ามาก และไม่สะดวกที่จะต้องรอการจ่ายเงินจากสำนักงานประกันสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสงวน นิตยารัมภ์พงษ์ และคณะ (2534 : 59-62) ซึ่งศึกษาเรื่อง การจัดการบริการทางการแพทย์ภายใต้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 : วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค การใช้บริการทางการแพทย์ของผู้ใช้บริการ พบว่า เกิดจากการขาดความเข้าใจในเรื่องสิทธิประโยชน์และขั้นตอนต่างๆ ในการรับบริการทางการแพทย์ของผู้ประกันตนและผู้ให้บริการสำหรับระบบการจัดบริการทางการแพทย์ของสถานพยาบาลสังกัดประกันสังคม ได้เตรียมรองรับผู้ป่วยประกันสังคม โดยจัดแยกเวชระเบียนการแสดงผลงานป่วยอธิบายการขอรับบริการ การจัดหน่วยประชาสัมพันธ์ ส่วนขั้นตอนด้านอื่นของการให้บริการทางการแพทย์ ยังมีการดำเนินการน้อย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดัง-

กล่าว ผู้วิจัยมีความต้องการที่จะศึกษา "ความรู้และการใช้สิทธิประโยชน์(สิทธิ)จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 กรณีศึกษา ลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสมุทรสาคร"

โดยสำหรับประเทศไทยธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เรียกกันว่า SMEs (Small and Medium Enterprises) ที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์มีจำนวนมากกว่า 200,000 กิจการ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2542 : 4) ปัจจุบันธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย (มิได้จำแนกจำนวนออกจากกัน) คิดเป็นร้อยละ 93 ของธุรกิจทั้งหมด และมีการจ้างงานถึงร้อยละ 50 ของธุรกิจทั้งหมด (วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2541 : 25) ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมได้พิสูจน์ให้เห็นถึงขีดความสามารถในการสร้างงานใหม่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2542 : 29) กล่าวถึง ข้อได้เปรียบของธุรกิจกลางและขนาดย่อมว่าจะมีความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน เนื่องจากความสามารถในการแสวงหาช่องว่างทางการตลาด (Niche Market) มีความคล่องตัว (Flexibility) ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต และระบบบริหารเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่เดียวกันก็มีต้นทุนในการปรับตัวต่ำ และมีการดำเนินการที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย ดังนั้นโรงงานขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งเป็นโรงงานส่วนใหญ่จะมีจำนวนของแรงงาน ที่มีจำนวนมาก โดยทั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่าการศึกษาคั้งนี้จะทำให้ทราบถึงความรู้ของผู้ประกันตนที่มีต่อสิทธิประโยชน์และการไปใช้สิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสมุทรสาคร เพราะเป็นพื้นที่ที่มีโรงงานอยู่จำนวนมากและมีความหลากหลายของกลุ่มคนงาน ซึ่งเปรียบได้กับการเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรมของประเทศ ซึ่งต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามสิทธิประโยชน์ที่ลูกจ้าง พึงจะได้รับจากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 อันเป็นการหาแนวทางส่งเสริมและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงาน ซึ่งเป็นการส่งผลถึงภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ของผู้ประกันตนในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาการใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ของผู้ประกันตนในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความรู้ และการใช้สิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ของผู้ประกันตนในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสมุทรสาคร

วิธีการศึกษา

1. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1) ตัวแปรต้น

- เพศหญิง
- ระดับการศึกษา
- ผู้ที่สมรสแล้ว
- รายได้
- ประสบการณ์ในการทำงาน
- ลูกจ้างรายวัน
- ตำแหน่งงาน
- ตำแหน่งทางสังคม
- ภาระหนี้สิน
- ประสบการณ์ในการได้รับอุบัติเหตุ
- ความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน
- สุขภาพร่างกาย
- ภาวะผู้นำ
- ความเชื่อมั่นในตนเอง
- การใฝ่รู้
- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- การพิทักษ์สิทธิของตน

2) ตัวแปรตาม

ความรู้ และ การใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

- การประกันการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย

- การประกันการคลอดบุตร
- การประกันการทุพพลภาพ
- การประกันการเสียชีวิต
- การประกันการชราภาพ
- การประกันการสงเคราะห์บุตร
- การประกันการว่างงาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ประกันตนที่ทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสมุทรสาคร

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกันตนที่ทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสมุทรสาคร เนื่องจากจำนวนประชากรมีเกิน 100,000 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากตารางความเชื่อมั่นที่ระดับ ร้อยละ 95 (Yamane : 1970 อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูต, 2538 : 136) ได้จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง 398 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เนื่องจากจังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัด ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก และมีการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดออกเป็น 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบ้านแพ้ว และอำเภอกระทุ่มแบน โดยมีวิธีการสุ่มดังนี้

1) การสุ่มครั้งที่ 1 จังหวัดสมุทรสาครมีอำเภอทั้งหมด 3 อำเภอ ผู้วิจัยจึงใช้ทั้ง 3 อำเภอ โดยใช้ร้อยละ 1 ด้วยเหตุผลที่ว่า ประเทศไทยได้มีการจำแนกธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามสินทรัพย์และแรงงานด้วยเกณฑ์ที่แตกต่างกันโดยใช้เกณฑ์มูลค่าของสินทรัพย์ ีถาวร และจำนวนพนักงานในการกำหนดขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจการผลิตและการบริการที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 200 ล้านบาท ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าส่งที่มีสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 100 ล้านบาท และผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 60 ล้านบาท ซึ่งมีจำนวนพนักงานขนาดกลางไม่เกิน 200 คน และจำนวนพนักงานขนาดย่อมไม่เกิน 50 คน (มุสดี รุมาคม, 2544 : 30) จากจำนวนโรงงานทั้งหมด ในอำเภอเมืองมี-

โรงงานทั้งหมด 1,248 โรงงาน ใช้ร้อยละ 1 จะได้ 12 โรงงาน ในอำเภอกระทุ่มแบนมีโรงงานทั้งหมด 984 โรงงาน ใช้ร้อยละ 1 จะได้ 10 โรงงาน ยกเว้นในอำเภอบ้านแพ้ว ซึ่งมีจำนวนโรงงานไม่ถึง 100 โรงงาน ตามที่ได้กำหนดไว้ร้อยละ 1 ของโรงงานทั้งหมด ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการเลือกมา 1 โรงงาน

2) การสุ่มครั้งที่ 2 เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตารางความเชื่อมั่นกำหนดขนาดไว้ 398 คน แต่ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะเก็บข้อมูลให้มีความเชื่อมั่นยิ่งขึ้น จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 460 คน โดยสุ่มตัวอย่างโรงงานละ 20 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง อำเภอเมือง 240 คน อำเภอกระทุ่มแบน 200 คน และอำเภอบ้านแพ้ว 20 คน รวมทั้งสิ้น 460 คน แต่เก็บได้จริง 426 คน คิดเป็นร้อยละ 92.6

4. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ เพศหญิง ระดับการศึกษา ผู้ที่สมรสแล้ว รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน ลูกจ้างรายวัน ตำแหน่งงาน ตำแหน่งทางสังคม ภาระหนี้สิน ประสบการณ์ในการได้รับอุบัติเหตุ ความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน สุขภาพร่างกาย ภาวะผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเอง การใฝ่รู้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการพิทักษ์สิทธิของตน

ตัวแปรตาม คือ ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 และการใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ได้แก่ การประกันการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย การประกันการคลอดบุตร การประกันการทุพพลภาพ การประกันการเสียชีวิต การประกันการชราภาพ การประกันการสงเคราะห์บุตร และการประกันการว่างงาน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกันตน และแบบบุคลิกภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตน ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

ตอนที่ 3 การใช้สิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

6. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ใช้วิธีการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index objective Congruency) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (ยุทธพงษ์ กัวยวรรณ, 2543 : 123) และเลือกข้อที่มีค่าตรงความพ้อง (IOC) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ส่วนที่มีค่าน้อยกว่า 0.5 นำมาปรับปรุงให้เหมาะสม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2) แบบวัดบุคลิกภาพของผู้ประกันตน เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จะใช้การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อใช้เทคนิคร้อยละ 33 กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจาก สูงสุด-ต่ำสุด แล้วแยกเป็นกลุ่มร้อยละ 33 ที่ได้คะแนนสูงสุด และกลุ่มร้อยละ 33 ที่ได้คะแนนต่ำสุด นำค่าเฉลี่ยรายข้อของทั้งสองกลุ่มมาทดสอบทางสถิติ โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test) คัดเลือก ข้อคำถามที่มีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไป มาหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป (ประคอง กรรณสูต, 2538. : 25)

3) แบบวัดความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติการประกันสังคม พ.ศ. 2533

การวิเคราะห์แบบอิงกลุ่ม ใช้เทคนิคร้อยละ 33 กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ โดยมีแนวทางดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2538 : 25-29)

พิจารณาค่าความยากง่าย (P) โดยข้อสอบที่จะนำมาใช้ในการวิจัยที่อยู่ในเกณฑ์จะมีค่าอยู่ระหว่าง .20 - .80

พิจารณา ค่าอำนาจจำแนก (r) โดยข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ดี จะมีค่าอยู่ระหว่าง +.20 ถึง +1.00

พิจารณาข้อความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความรู้ (KR-21) โดยค่าความเชื่อมั่นที่ใช้ได้ควรมีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00 (ประคอง กรรณสูต, 2538 : 25-38)

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขอความร่วมมือจากโรงงานในการประสานงาน

เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จำนวน 23 โรงงาน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม โรงงานละ 20 คน

2) ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามโรงงานละ 20 ชุด แยกเป็นโรงงานจากอำเภอเมือง จำนวน 240 ชุด โรงงานจากอำเภอกระทุ่มแบน จำนวน 200 ชุด และโรงงานจากอำเภอบ้านแพ้ว 20 ชุด รวมทั้งสิ้น 460 ชุด จากทั้งหมด ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมา จำนวน 426 ชุด

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

- แบบวัดความรู้ หาค่า P (ระดับความยากง่าย) ค่า r (ค่าอำนาจจำแนก) และค่า KR-21 (ค่าความเชื่อมั่น) (ประคอง กรรณสูต, 2538 : 25- 38)

- แบบประเมินค่า 5 ระดับ

ก. หาค่าอำนาจจำแนกใช้สถิติ t-test พิจารณา ระดับนัยสำคัญที่ .05

ข. หาค่าความเชื่อมั่นใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Alpha Coefficient) (ประคอง กรรณสูต, 2538 : 42)

2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation หรือ rxy) ไคสแควร์ (Chi-Square) แครมเมอร์ส-วี (Cramer's V) และ สหสัมพันธ์ไบซีเรียล (Biserial Correlation)

3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน คือ สถิติสมการถดถอยแบบพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกันตนที่ทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกันตนที่ทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีโรงงานอุตสาหกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก แต่มีการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดออกเป็น 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบ้านแพ้ว และอำเภอ-

กระท่อมแบน จากการสูดมลพิษได้อย่างได้จำนวน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 460 คน โดยเก็บข้อมูลมาได้สมบูรณ์ทั้งสิ้น 426 คน

ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมความรู้ของผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ผู้ประกันตนมีความรู้ระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 34.05 จากคะแนนเต็ม 54.0 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ประกันตนมีความรู้ในระดับสูง ได้แก่ ความรู้พื้นฐานของผู้ประกันตนและความรู้เกี่ยวกับกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ส่วนกรณีที่มีความรู้ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับกองทุนเงินทดแทน ความรู้เกี่ยวกับกรณีคลอดบุตร ความรู้เกี่ยวกับกรณีทุพพลภาพ ความรู้เกี่ยวกับกรณีเสียชีวิต ความรู้เกี่ยวกับกรณีสงเคราะห์บุตร ความรู้เกี่ยวกับกรณีชราภาพ และความรู้เกี่ยวกับกรณีว่างงาน

การใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

ผลการวิจัย พบว่า การใช้สิทธิของผู้ประกันตนในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา การขอรับบริการเกี่ยวกับการประกันสังคม ผู้ประกันตนส่วนใหญ่เข้ารับบริการการประกันกรณีการเจ็บป่วยตามสิทธิในรอบ 1 ปี จำนวน 4 ครั้ง

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกันตน และบุคลิกภาพของผู้ประกันตนที่มีความสัมพันธ์ต่อความรู้ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของลูกจ้างที่ทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมในจังหวัดสมุทรสาคร ผู้ประกันตนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.4 มีระดับการศึกษา ไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 64.8 มีสถานภาพสมรสและอยู่กับคู่สมรสมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.3 มีสุขภาพแข็งแรง คิดเป็นร้อยละ 93.9 และไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 93.9 มีรายได้ตั้งแต่ 7,001 -10,000 บาท ที่ได้รับรวมต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 64.8 มีลักษณะการจ้างเป็นลูกจ้างรายวัน คิดเป็นร้อยละ

74.4 ไม่มีหนี้สินทั้งหมดที่ต้องชำระ คิดเป็นร้อยละ 59.9 และไม่มีหนี้สินที่ต้องชำระต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 59.9 ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งคนงาน คิดเป็นร้อยละ 47.4 เคยดำรงตำแหน่งทางด้านการปกครอง คิดเป็นร้อยละ 5.4 เคยดำรงตำแหน่งทางด้านกลุ่มอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 3.3 และเคยดำรงตำแหน่งทางด้านกลุ่มกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 7.3 มีประสบการณ์ในการทำงานโดยนับจากสถานที่ทำงานนับรวมโรงงานปัจจุบันทำงานไม่เกิน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79.3 มีประสบการณ์ในการทำงานที่โรงงานปัจจุบัน โดยนับจากอายุงานไม่เกิน 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.1 มีประสบการณ์ในการทำงานโดยนับจากจากอดีตจนถึงโรงงานปัจจุบันนับจากอายุงานตั้งแต่ 2-3 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 76.3 ไม่เคยมีประสบการณ์ในการได้รับอุบัติเหตุจากการทำงานในช่วง 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 92.3 ไม่เคยสูญเสียอวัยวะจากการทำงานในช่วง 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 96.9 ไม่เคยมีประสบการณ์ในการได้รับอุบัติเหตุนอกเวลาทำงานในช่วง 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 95.1 ไม่เคยสูญเสียอวัยวะนอกเวลาทำงานในช่วง 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 98.1 โดยส่วนใหญ่ได้รับเครื่องป้องกันอันตรายในขณะที่ทำงานโดยจัดหามาใช้เอง คิดเป็นร้อยละ 65.8 มีโอกาสน้อยมากที่จะได้รับอันตรายจากของมีคม คิดเป็นร้อยละ 50.5 ไม่มีโอกาสได้รับอันตรายจากสารเคมี คิดเป็นร้อยละ 59.6 มีโอกาสน้อยมากที่จะได้รับอันตรายจากแสงสว่าง คิดเป็นร้อยละ 46.3 ไม่มีโอกาสได้รับอันตรายจากการใช้สายตา คิดเป็นร้อยละ 62.0 มีโอกาสน้อยมากที่จะได้รับอันตรายจากการใช้แรงงาน คิดเป็นร้อยละ 59.6 มีโอกาสน้อยมากที่จะได้รับอันตรายจากการทำงานในลักษณะเดิมที่ไม่ได้เคลื่อนไหวร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 69.3 และสุดท้าย มีความเสี่ยงอย่างมากที่จะได้รับอันตรายจากการใช้เครื่องจักร คิดเป็นร้อยละ 40.2

ผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพส่วนบุคคลของผู้ประกันตน ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.57 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.47 ด้านการพิทักษ์สิทธิของตน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.42 ด้านการใฝ่รู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.41 และด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.38 โดยในทุกด้านมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกันตน และบุคลิกภาพส่วนบุคคลของผู้ประกันตนที่สัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระ-

ราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรต้นที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการมีเพียง 7 ตัว โดยเรียงลำดับการเข้าสมการ คือ ความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน (X_{15}) เข้าสู่สมการจะมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ แสดงประสิทธิภาพในการอธิบายความแปรปรวน (R^2) เท่ากับ .087 ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ได้ร้อยละ 8.7 ภาวะผู้นำ (X_{17}) ร้อยละ 21.6 สุขภาพร่างกาย (X_{16}) ร้อยละ 23.9 เพศหญิง (X_1) ร้อยละ 25.6 ความเชื่อมั่นในตนเอง (X_{18}) ร้อยละ 27.0 การพิทักษ์สิทธิของตน (X_{21}) ร้อยละ 28.3 และระดับการศึกษาชั้น ป.1 ถึง ม.6 (X_2) ร้อยละ 29.2 มาเพิ่ม เข้าสู่สมการที่ละตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ตามลำดับ โดยที่ ภาวะผู้นำ สุขภาพร่างกาย เพศหญิง ความเชื่อมั่นในตนเอง และการพิทักษ์สิทธิของตน ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ จากการทำงาน และระดับการศึกษาชั้น ป.1 ถึง ม.6 ส่งผลทางลบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ปัจจัยส่วนบุคคล และบุคลิกภาพส่วนบุคคลของผู้ประกันตน ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรต้นที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการมีเพียง 5 ตัว โดยเรียงลำดับการเข้าสมการ คือ เพศหญิง (X_1) เข้าสู่สมการจะมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ แสดงประสิทธิภาพในการอธิบายความแปรปรวนการใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ได้ร้อยละ 24.4 ผู้ที่สมรสแล้ว (X_5) ร้อยละ 43.8 รายได้ (X_6) ร้อยละ 47.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_{20}) ร้อยละ 48.5 และการใฝ่รู้ (X_{19}) ร้อยละ 49.1 มาเพิ่มเข้าสู่สมการที่ละตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนการใช้สิทธิประโยชน์

ในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ตามลำดับ โดยที่ เพศหญิง ผู้ที่สมรสแล้ว รายได้ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการใฝ่รู้ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ความรู้และการใช้สิทธิประโยชน์ (สิทธิ) จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 กรณีศึกษาลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมผู้ประกันตนมีความรู้ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ผู้ประกันตนมีความรู้ในระดับสูง ได้แก่ ความรู้พื้นฐานของผู้ประกันตนและความรู้เกี่ยวกับกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ส่วนกรณี ที่มีความรู้ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับกองทุนเงินทดแทน ความรู้เกี่ยวกับกรณีคลอดบุตร ความรู้เกี่ยวกับกรณีทุพพลภาพ ความรู้เกี่ยวกับกรณีเสียชีวิต ความรู้เกี่ยวกับกรณีสงเคราะห์บุตร ความรู้เกี่ยวกับกรณีชราภาพ และความรู้เกี่ยวกับกรณีว่างงาน ทั้งนี้ เพราะความรู้พื้นฐานของผู้ประกันตนและความรู้เกี่ยวกับกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทั้งสองกรณีนี้เป็นเรื่อง que ผู้ประกันตนจะต้องประสบอยู่เสมอ ในกรณีของความรูพื้นฐาน ของผู้ประกันตน จะเป็นข้อบังคับให้ผู้ประกันตนทุกคนต้องปฏิบัติเพื่อให้ได้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ผู้ประกันตนต้องศึกษาหาความรู้และปฏิบัติตาม ส่วนเรื่องความรู้เกี่ยวกับกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยนั้น เป็นเหตุที่เกิดขึ้นเสมอ ทำให้ผู้ประกันตนจะเรียนรู้ถึงสิทธินี้เพื่อจะได้ไปใช้ได้อย่างถูกต้องดังแนวคิดของ สุรพงษ์ โสธนเสถียร (2533 : 120-121) ที่กล่าวว่า ความรู้เป็นการรับรู้ของบุคคลผ่านประสบการณ์แล้วจัดเป็นโครงสร้างที่ผสมผสานกับความจำ และสอดคล้องกับแนวคิดของ นวลฉวี รตางสุ (2543 : 67) ที่กล่าวว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมหนึ่งของมนุษย์ ที่เกิดจากกระบวนการคิดที่ซับซ้อนที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้ารายงานหรือ-

ประสบการณ์อันเป็นข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสถานทีบุคคล สิ่งของ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้ประกันตนส่วนใหญ่จะไปใช้สิทธิประโยชน์เกี่ยวกับกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยมากที่สุด ส่วนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 นั้นทุกคนต้องมีโดยพื้นฐานจากการเข้าทำงานและการไปใช้สิทธิประโยชน์ ขอรับบริการจากสถานพยาบาลอยู่แล้ว ดังนั้นผู้ประกันตนจึงมีความรู้ทั้งสองด้านนี้มากกว่าด้านอื่น ๆ

การใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

ผลการวิจัย พบว่า การใช้สิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตนในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา การใช้สิทธิประโยชน์ส่วนใหญ่จะเป็นด้านสิทธิประโยชน์กรณีการเจ็บป่วย ส่วนกรณีการคลอดบุตร กรณีสงเคราะห์บุตร และกรณีการว่างงาน กรณีทุพพลภาพ มีการไปใช้สิทธิจำนวนน้อยสำหรับในกรณีตาย และกรณีชราภาพ ยังไม่มีผู้ไปใช้สิทธินี้ ทั้งนี้เพราะการไปใช้สิทธิในกรณีการเจ็บป่วยเป็นเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้กับทุกคน ทั้งที่เข้าทำงานและไม่ทำงาน ส่วนที่รองลงมาคือ เรื่องการคลอดบุตร และการสงเคราะห์บุตรนั้นเป็นพื้นฐานของผู้มีบุตรที่จะใช้สิทธิเหล่านี้ ดังเช่นงานวิจัยของ รัตนาวดี ศิริกุล (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง "แนวทางการพัฒนากระบวนการขอรับประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตนเกี่ยวกับการประกันการว่างงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 5 (ประชาชื่น)" พบว่า ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาผู้ประกันตนได้มาขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีเจ็บป่วยมากที่สุด ส่วนในด้านการประกันการเสียชีวิต และด้านการประกันการชราภาพ ไม่มีใครได้ไปใช้สิทธินี้ เพราะว่าการประกันสังคมนั้นเริ่มมีการใช้บังคับเมื่อสิบกว่าปีที่ผ่านมา และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมหลายครั้ง ทำให้สิทธิต่างๆ ที่ผู้ประกันตนจะได้ใช้นั้นบางคนยังไม่มีความรู้ในประเด็นนั้น และถึงจะมีความรู้ ก็ไม่อาจจะใช้ได้ เช่น กรณีการเสียชีวิต ผู้ที่มีสิทธิจะเป็นผู้ที่ถูกระบุไว้ในเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียชีวิต ส่วนการทุพพลภาพนั้นก็มีโอกาสเกิดขึ้นได้น้อยมากจึงเกือบไม่มีการใช้สิทธิดังกล่าว และอาจจะเป็นในประเด็นที่ผู้ประกันตนไม่ได้ให้ความสนใจในสิทธิประโยชน์ของตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ดังนั้นจึงไม่ได้ไปใช้สิทธิ

ประโยชน์ตามที่ตนมีอยู่นั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัฐ บุญปัทมภ์ (2539 : 20) ที่ศึกษาการประกันสังคมยังคงต้องประชาสัมพันธ์ พบว่า ผู้ประกันตนที่มาติดต่อมักจะไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิประโยชน์และวิธีการขอรับสิทธิประโยชน์เท่าใดนัก ทำให้ดูเหมือนว่าผู้ประกันตนไม่ได้สนใจสิทธิประโยชน์ของตนเองเลย

ปัจจัยส่วนบุคคล และบุคลิกภาพส่วนบุคคลของผู้ประกันตน ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ได้แก่ ภาวะผู้นำ สุขภาพร่างกาย เพศหญิง ความเชื่อมั่นในตนเอง และการพิทักษ์สิทธิของตน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน และระดับการศึกษาชั้น ป.1 ถึง ม.6 มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ดังเช่นงานวิจัยของ นิคม สุวรรณรุ่งเรือง (2531 : 239-243) ศึกษาเรื่อง "ชนชั้นนำโครงสร้างอำนาจและทัศนคติทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณี 2 หมู่บ้านในโครงการทุ่งกุลาร้องไห้" ศึกษาชนชั้นนำในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ เปรียบเทียบหมู่บ้านที่พัฒนากับหมู่บ้านที่กำลังพัฒนา พบว่า คุณสมบัติของผู้นำต้องมีการติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ และการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐบาลมากกว่าประชาชนธรรมดา นั่นคือ การแสวงหาความรู้มากกว่า คนธรรมดาตนเอง

สุขภาพร่างกาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ดังเช่นงานวิจัยของ พีรดา ฟิ่งพิงพัก (2542 : 195) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความปลอดภัยของคนงานในโรงงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ โดยศึกษาเฉพาะกรณีคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอะไหล่ประกอบเครื่องยนต์ทั่วไปแห่งหนึ่ง โดยใช้วิธีชาติพันธุ์วรรณาเพื่อทำความเข้าใจวัฒนธรรมความปลอดภัยของคนงาน การวิเคราะห์นิยามต่อความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งสะท้อนแบบแผนพฤติกรรมความปลอดภัยที่เกิดจากการ

เรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลในบริบทของการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ขาดความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย กฎหมายแรงงาน และกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานเป็นส่วนหนึ่งของรากฐานปัญหาสุขภาพและความปลอดภัย ส่งผลทำให้คนงานขาดความรู้ในการป้องกันตนเองจากอันตรายและการเจ็บป่วย

เพศหญิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ดังเช่นงานวิจัยของ จิตรศักดิ์ สุขวัฒนา (2538 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องบทบาทและความเป็นผู้นำของ นางจรัสศรี ทิพย์รัช ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก พ.ศ. 2536 ผลการศึกษาพบว่าทัศนคติของประชาชนจังหวัดนครนายก ส่วนใหญ่ยอมรับบทบาทและการเป็นผู้นำของผู้ว่าราชการจังหวัดหญิง มีความตั้งใจในการทำงาน มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความมุ่งมั่น มีความสามารถในการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน

ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ดังงานวิจัยของ ชิดชนก รุ่งแสง (2541 : 43-44) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานบนบหนอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานบนบหนอผู้ป่วยมากขึ้น เพราะในระหว่างเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนักศึกษาพยาบาลได้แสดงสถานการณ์จำลอง อภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง มีการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

การพิทักษ์สิทธิของตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ดังแนวคิดของ โสภา อ่อนโอภาส (2544 : 227) ที่กล่าวว่า การพิทักษ์สิทธิตนเอง (Self Advocacy) นั้นต้องศึกษาหาความรู้ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิลักษณ์ สุนทรโรดม (2537 : 188-190) ศึกษาเรื่อง มาตรการทางกฎหมายต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน โดยศึกษาความพึงพอใจของลูกจ้างต่อ-

คุณภาพชีวิต แรงงานภายใต้การดำเนินการมาตรฐานการทางกฎหมายแรงงานในด้านต่าง ๆ พบว่า แนวทางในการปรับปรุงมาตรการทางด้านกฎหมายที่เหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนั้น ลูกจ้างส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการปรับปรุงด้านค่าจ้าง ค่าล่วงเวลาและค่าทำงานในวันหยุดเป็นลำดับแรก ลำดับที่สองคือ การปรับปรุงเรื่องเงินชดเชยและสิทธิประโยชน์ที่ได้รับเมื่อถูกเลิกจ้าง และลำดับสามคือ การปรับปรุงด้านเวลาในการทำงานและพักผ่อน ในแรงงานสัมพันธ์ลูกจ้างเห็นว่าฝ่ายบริหารควรเป็นผู้ประสานในการเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ให้แสดงความคิดเห็นได้ทั้งในการเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน

ปัจจัยส่วนบุคคล และบุคลิกภาพส่วนบุคคลของผู้ประกันตน ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ได้แก่ เพศหญิง ผู้ที่สมรสแล้ว รายได้ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการใฝ่รู้ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพศหญิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ดังเช่นงานวิจัยของ รัตนาวดี ศิริกุล (2548 : 93-96) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการขอรับประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตนเกี่ยวกับการประกันการว่างงาน : ศึกษา เฉพาะกรณีสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 5 (ประจำชั้น) พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ได้มาขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีเจ็บป่วยมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเตรียมหลักฐาน / เอกสาร ในการขึ้นทะเบียนผู้ว่างงานและการขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน

ผู้ที่สมรสแล้ว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ดังงานวิจัยของ เตือนใจ เมธินาพิทักษ์ (2548 : 90-91) ศึกษา การขยายความคุ้มครองการประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบ ศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มผู้ขับรถ-

แท็กซี่ที่มีสถานภาพสมรสแล้ว มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกันสังคม และเข้าใจในหลักการประกันสังคมในระดับสูง ร้อยละ 90.5

รายได้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ดังเช่นงานวิจัยของ ดวงพร โรจนพันธ์ (2542 : 120) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคมของผู้ประกันตนระดับบริหารและปฏิบัติการ และพบว่าผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำเปิดรับข่าวสารการประกันสังคมมากกว่าผู้มีรายได้ ต่อเดือนสูง ซึ่งการศึกษาหาความรู้ทำไปเพื่อจะไปใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตนให้มากที่สุด

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะผู้ประกันตน ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาจากทฤษฎีแรงจูงใจไปสู่ความต้องการของแมคเคลแลนด์ (McClelland อ้างถึงใน สิทธิพร ชัยสุวรรณรัตน์, 2542 : 11) ได้เสนอทฤษฎีแรงจูงใจไปสู่ความต้องการที่อยากให้ตนเองประสบความสำเร็จ (Needs for Achievement) ในงานต่าง ๆ บุคคลแต่ละบุคคลมีปัญหาที่ต้องแก้ไข และอยากให้ตนเองไปถึงจุดมุ่งหมายที่ตนเองตั้งใจ ดังนั้นบุคคลก็จะกลับเปลี่ยนแปลงการกระทำของตน หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นความต้องการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ดีที่สุด ต้องการมีความภาคภูมิใจในตัวเอง แข่งขันกับตนเอง พยายามปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น ต้องการประสบความสำเร็จโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทำงานที่ยากหรือท้าทายความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา เจียรนัยปริเปรม (2526 : 183-185) ศึกษาเรื่อง ความรู้สึกมั่นคงในการทำงานของลูกจ้างเอกชน : ศึกษาเฉพาะกรณีกิจการอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ผ้าผู้ชายและเด็กชายในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ลูกจ้างส่วนใหญ่ ได้พยายามหางานเสริมสร้างความมั่นคง ในการทำงานให้กับตนเองในรูปต่าง ๆ เช่น พยายามหางานในสถานประกอบการแห่งอื่นที่มีความมั่นคงมากกว่า พยายามรวมตัวกันเพื่อก่อตั้งสหภาพแรงงาน ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถเพิ่มพูนความสามารถ ในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ พยายามไม่มาทำงานสายและไม่ขาดงานโดยเด็ดขาด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่องความรู้และการใช้สิทธิประโยชน์(สิทธิ)จากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 กรณีศึกษาลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการเป็นผู้ประกันตน จากผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมของคะแนนความรู้อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ กองทุนเงินทดแทน กรณีคลอดบุตร กรณีทุพพลภาพ กรณีเสียชีวิต กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ และกรณีว่างงาน ดังนั้น ผู้ประกันตนควรมีการศึกษาหาความรู้ในเรื่องพระราชบัญญัติประกันสังคมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่ความรู้ของผู้ประกันตนจะได้อยู่ในระดับสูง โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมควรจัดอบรมเรื่องความรู้เกี่ยวกับสิทธิจากการเป็นผู้ประกันตน โดยเชิญวิทยากรมาให้การอบรม มีการจัดทำคำถามตอบในกระดานถามตอบ (Web board) ในเว็บไซต์ของโรงงานเอง หรือมีการติดประกาศในการเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติประกันสังคม เพื่อให้ผู้ประกันตนได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลง และสวัสดิการที่จะได้รับ ทำให้ภาพรวมคะแนนความรู้อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 7 ด้าน เปลี่ยนเป็นระดับสูงต่อไป

2. โรงงานอุตสาหกรรม เมื่อได้รับข้อมูลสารสนเทศจากสำนักงานประกันสังคมประจำจังหวัดสมุทรสาคร ควรมีการเผยแพร่เป็นประกาศในสถานที่ทำงานอย่างสม่ำเสมอ

3. สำนักงานประกันสังคมประจำจังหวัดสมุทรสาคร ควรจัดเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ พร้อมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับขั้นตอนในการใช้สิทธิประโยชน์ตามสิทธิประโยชน์ที่ลูกจ้างผู้ประกันตน มีในพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 เพื่อให้เกิดความสะดวก และความรวดเร็วในการขอรับบริการต่าง ๆ

4. บุคลิกภาพส่วนบุคคล จากผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพส่วนบุคคล ได้แก่ ภาวะผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเอง การใฝ่รู้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการพิทักษ์ของตน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหมายความว่า

บุคลิกภาพของบุคคลแต่ละคน บางคนอาจได้เป็นผู้นำหรือบุคลิกภาพทางด้านภาวะผู้นำมีความตั้งใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีการแสวงหาความรู้ พัฒนาขีดความสามารถเต็มศักยภาพ และรักษาลิทธิ หน้าที่ ผลประโยชน์ จากผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์ต่อความรู้เกี่ยวกับสิทธิจากการเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ดังนั้น โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมควรมีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพส่วนบุคคลทั้งห้าด้าน ให้อยู่ในระดับสูง ควรมีการส่งเสริมการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้มีการเลื่อนตำแหน่งในสายงาน โดยให้ผู้ประกันตนทุกคนมีการสอบเลื่อนตำแหน่งงาน หรือดูคุณสมบัติบุคลิกภาพจากผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจ และมีความเชื่อมั่นในการทำงานเป็นผู้ที่ทำงานแล้วเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุดขึ้นมาเป็นหัวหน้าคนงาน หัวหน้าฝ่ายต่อไป เพราะถ้าผู้ประกันตนมีบุคลิกภาพที่ดีทั้งห้าด้านที่กล่าวมาจะทำให้ผู้ประกันตนมีวุฒิภาวะความพร้อมในเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกันสังคม และมีการใช้สิทธิในฐานะผู้ประกันตนครอบคลุม ไม่เกิดความผิดพลาดในการไปใช้สิทธิในแต่ละครั้ง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติประกันสังคมนอกเหนือจาก ปัจจัยส่วนบุคคล และบุคลิกภาพส่วนบุคคล เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดในการวิจัยในครั้งต่อไป

2. ควรศึกษาตัวแปรที่สำคัญ ๆ และเจาะลึกลงในการศึกษาให้มีการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กันในการวิจัยครั้งต่อไป

3. ควรมีการศึกษาโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อทราบถึงความแตกต่างในเรื่องความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกันสังคมในแต่ละโรงงาน

4. ควรมีการศึกษาขยายขอบเขตการวิจัยกับกลุ่มเป้าหมายในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบปัจจัยด้านต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งต่อไป

5. ควรมีการศึกษาความรู้ และการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติประกันสังคมในธุรกิจประเภทอื่น ๆ เช่น โรงแรม ธนาคาร และห้างสรรพสินค้า เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกันตน และเป็นการรณรงค์เกี่ยวกับการประกันสังคมต่อไป

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2542. SMEs หรือ SLEs? : แนวโน้มธุรกิจไทยในศตวรรษหน้า. กรุงเทพมหานคร : ชัดเชสมิเดีย.
- จิรศักดิ์ สุขวัฒนา. 2538. ผู้นำสตรีในการปกครองส่วนภูมิภาคของไทย : ศึกษากรณีบทบาทและความเป็นผู้นำของ นางจรัสศรี ทิปรีช ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก พ.ศ. 2536. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชิตชนก รุ่งแสง. 2541. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. อัดสำเนา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงพร โรจนพันธ์. 2542. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคมของผู้ประกันตนระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เดือนใจ เมธินาพิทักษ์. 2548. การขยายความคุ้มครองการประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบ. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นวลฉวี รตางสุ. 2543. ความพึงพอใจของผู้ประกันตนต่อการบริการทางการแพทย์ในโรงพยาบาลศิริราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เอกสุขศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิคม สุวรรณรุ่งเรือง. 2531. ชนชั้นนำและโครงสร้างอำนาจของชุมชนชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา เจียรนัยปรีเปรม. 2526. ความรู้สึกมั่นคงในการทำงานของลูกจ้างเอกชนศึกษาเฉพาะกิจการอุตสาหกรรม

- ผลิตเสื้อผ้าเด็กชายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประกันสังคม, สำนักงาน. กองนิติการ. 2543. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: มปท
- ประคอง กรรณสุด. 2538. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผุสดี รุมาคม. 2544. การบริหารธุรกิจขนาดย่อม. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- พีรดา พึ่งพิงพัก. 2542. พฤติกรรมความปลอดภัยของคนงานในโรงงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุทธพงษ์ กัวยรรณ์. 2543. พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- รัฐ บุญปลัดมภ์. 2539. การประกันสังคมยังคงต้องประชาสัมพันธ์. ในรายงานการศึกษาส่วนบุคคล.กรุงเทพมหานคร : สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.
- รัตนาวดี ศิริกุล. 2548. แนวทางการพัฒนากระบวนการขอรับประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตนเกี่ยวกับการประกันการว่างงาน. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โรงงานอุตสาหกรรม, กรม. 2549. สถิติโรงงานอุตสาหกรรม ปี พ.ศ.2548. กรุงเทพมหานคร.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. 2541. SMEs เสาหลักของอุตสาหกรรมกัญชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร : บริษัทประชาชน จำกัด.
- สงวน นิตยารัมภ์พงษ์ และคณะ. 2534. การจัดบริการทางการแพทย์ภายใต้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 : วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข.
- ส่งเสริมอุตสาหกรรม, กรม. 2542. กระทรวงอุตสาหกรรม. มกราคม-กุมภาพันธ์. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 SMEs ฐานอุตสาหกรรมในอนาคต. อุตสาหกรรมสาร 42 : 2-12.
- สิทธิพร ชัยสุวรรณรัตน์. 2542. ความพึงพอใจและความต้องการสวัสดิการของพนักงาน บมจ.ธนาคารกสิกรไทย : เขต 28. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุทธิลักษณ์ สุนทรโรดม. 2537. มาตรการทางกฎหมายต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพงษ์ โสชนะเสถียร. 2533. การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- โสภา อ่อนโอภาส. 2544. การพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของนักสังคมสงเคราะห์. เอกสารประกอบการอบรมความรู้และการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์สำหรับบุคคลทั่วไปของสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. (อัดสำเนา).
- หทัยชนก พูลศิริ. 2541. ความรู้ ทัศนคติของลูกจ้างชั่วคราวกรมคุมประพฤติต่อการประกันสังคม. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์-มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.